

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2017. június 18.
(vasárnap)**

Horváth Géza

ÉVZÁRÓ MILÉTOSZBAN

Énekek: 166,1; 25,1-2; 119,52; 462

Lekció: ApCsel 20,17-24

Alapige: ApCsel 20,24

De én mindezekkel nem gondolok, sőt még az életem sem drága, csak-hogy elvégezhessem futásomat, és azt a szolgálatot, amelyet az Úr Jézustól azért kaptam, hogy bizonyosságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliumáról.

Imádkozzunk!

Azt kértük az előbb Úr Jézus Krisztus, hogy fordulj hozzánk, Szentlelkedet töltsd ki ma ránk. Valóban kérnünk kell ezt, mert nem természetes, hogy hozzánk fordulsz, hiszen mi mindent megtettünk és megteszünk azért, hogy elfordulj tőlünk, ne szólj hozzánk, ne törődj velünk, és mégis magasztalunk azért a kimondhatatlan kegyelemért, amelyet nem érdemlünk meg, mégis hajlandó vagy hozzánk fordulni, kereső szeretettel bennünket megtalálni, és hozzánk beszélni, szólni, utadra hívni, hogy kövessünk téged.

Ezért magasztalunk, hogy így lehetünk most együtt közletről vagy távolról. Sok-sok helyről jöttünk sokféleképpen, sokféle gondolataink vannak, amelyek szívünkben, fejünkben vannak. Sokféle életút, sokféle életkörülmény az, amiből jövünk most hozzád.

Köszönjük, hogy ha mi nem is ismerünk itt mindenkit, te mindenkit ismeresz, hiszen te előled elrejtteni semmit nem lehet. Hadd köszönjük meg azt a vágyat, amit a szívünkbe adtál, hogy most itt legyünk, és mindenképpen olyan belső csendet szeretnénk most kérni tőled, amelyben szelíd hangod megszólalhat, az a szelíd szó és hang, amely fedd, mégis buzdít, biztat, hív bennünket, figyelmeztet.

Kérünk, szólj hozzánk Urunk, és add, hogy a szavad ne csak fülig, hanem a szívünkig érjen. Köszönjük, hogy igéd élő és ható, azzal cselekszel, és az olyan hatalmas munkát tud végezni az életünkben, hogy az megváltozik.

Kérünk, így hirdettesd közöttünk ma is a te szent, drága igédet Urunk!

Ámen.

Igehirdetés

Kicsit előrelapoztunk a Szentírásban, hiszen a bibliaolvasó kalauzunk szerint majd csak a jövő hét elején következik ez az ige, amelynek azt a címet is lehetne adni: Évzáró Milétoszban. Ez a cím azért is aktuális, mert ezekben a napokban sok iskolában van évzáró, még akkor is, ha az itt ülő fiatalok közül még nincs mindenkinek az, hiszen még a vizsgaidőszak javában tart, és még az érettségi vizsga is sokaknak sajnos még hátra van.

Amit ebben az igében olvasunk, azért aktuális nekünk, mert a mai vasárnapon szeretnénk köszönteni azokat a pedagógusokat, akik itt vannak az istentiszteleten. Valakinek tréfásan mondtam mielőtt bejöttünk, és szeretnénk egy kicsit vigasztalni is őket, hogy nyáron ne nagyon keseredjenek el, hogy nem kell tanítani, de sokkal inkább szeretnénk hálát adni azért a tanévért, ami mögöttünk van.

Ha valaki azt gondolja, hogy ez bennünket nem érint, akkor elmondom: valamilyen módon érint, mert ha hétfőtől kimegyünk az utcára, fogjuk látni, hogy szünet van. Kevesebb autó lesz, kevesebb dugó, és meglátjuk: igen, iskolai szünet van, és a budapestiek egy része nem is itt van, hanem más tájakon, esetleg a Balatonnál nyaral. De ezért is lehet hálát adni, és ennek is lehet örülni.

Mi nyáron szoktunk imádkozni azokért is, akik nyaralnak és pihennek, hogy ősszel, amikor majd ismét összejön a nagy gyülekezet dicsérni és magasztalni az Urat, akkor azt kipihent testtel, és jó lenne, ha felüdült lélekkel is tudnánk tenni.

Ez az ige, amit olvastam, azért nagyon szép, mert tulajdonképpen valaminek a lezárása, amikor Pál apostol tovább utazik Milétoszból, magához hívja az efézusi gyülekezet presbitereit, és elbúcsúzik, elköszön tőlük, de úgy, hogy elhangzik tőle egy nagy bizonyágtétel.

Egyetlen verset olvastam ebből a bizonyágtételből, amikor azt mondja az apostol: semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága nékem, csakhogy elvégezhessem azt a szolgálatot, amelyet Jézus Krisztus rám bízott.

Igen, mert van olyan szolgálat, amivel Jézus megbíz, és tudjátok, ha Jézus valamivel megbíz bennünket, arról el is szokott bennünket számoltatni. Az nem csak úgy van: megbíz valamivel, aztán vagy tesszük azt, vagy nem, hanem a szolga pontosan azért szolgál, mert neki erről majd egyszer számot kell adnia.

Egy kedves jelenet jutott eszembe, olyan 18 évvel ezelőtt történt, tehát nem tegnap, amikor a szülőfalum melletti faluban évente egyszer próbáljuk a nagyszülők sírját rendbe tenni, és amikor nagyapám sírja mellett kapálgatok, akkor odajön egy öreg fejkendős néni – persze köszönünk egymásnak, mert falun az mindenkit érdekel, hogy ki az, aki ott van, miért van ott, mit csinál – és elindul

egy beszélgetés. Megkérdezi ez a fejkendős néni, tudván, hogy az én nagyapám ott van eltemetve: Kije tetszik lenni az igazgató úrnak? Mondtam: unokája. Erre könnybe lábad a szeme és annyit mond: engem is tanított. Elővette a zsebkendőjét és megtörölte a szemeit.

Arra gondoltam akkor, hogy eltelt vagy ötven év azóta, és így tudott visszagondolni és visszaemlékezni, hogy könnybe lábadt a szeme. Kívánom, hogy ilyen munkát és szolgálatot végezzünk. Én kívánom, hogy így éljünk a mieink között, hogy majd sok év múlva is a szemek könnybe lábadjanak, amikor vissza tudnak emlékezni arra, ami történt.

A Bibliában is szerepel ez a szó: pedagógus. Ez nem a modern kor kitalál-mánya. És tudjátok eredetileg ez a szó mit jelent? Nem azt: tanító, hanem ez a szó azt jelenti: gyermekgondozó. Tehát aki nemcsak tanítja a gyerekeket, nemcsak neveli, hanem gondozza. Azért tartom ezt a szót bővebbnek, jobbnak, hogy gondozó, mert ebben benne van, hogy tanítom is, nevelem is. Ebben benne van az, hogy testét és lelkét egyaránt szem előtt tartva, egy megbízás alapján végzem körülötte a feladatomat és szolgálatomat.

Adja az Úr, hogy ilyen gondozók legyünk! Ez azért is aktuális, mert nemcsak a pedagógusoknak szól, hiszen akik nem pedagógusok, hanem máshol dolgoznak, azoknak is szinte senki nincs, akiknek a környeztében ne lenne egy gyerek, akár a családban, a szomszédjában, akár a házban, ahol lakik. Éppen ezért szeretném a mai alkalommal ezt a felelősséget hangsúlyozni. Igen, azokért a gyerekekért is, akik körülöttünk vannak, felelősek vagyunk.

Az itt lévő gyülekezetet látva sokan emlékeznek még arra az időre is — nem politizálni akarok —, hogy volt nálunk egy olyan rendszer, olyan istentelen, ördögtől áthatott rendszer, amelyben különösen is gyeplőn tartották a pedagógusokat. Az akkori kommunista hatalom úgy vélekedett, és ezt nekünk el is mondták, hogy maguk csak az öregasszonyokkal foglalkozzanak, a gyerekekkel, a fiatalokkal meg mi foglalkozunk. Ennek meg is lett az „eredménye”.

Emlékszem, hogy volt olyan pedagógus, akit saját édesanyjának a temetésére nem akart az igazgató elengedni azért, mert lelkész temette.

Nézzük azt, hogy tulajdonképpen ebben az igében három olyan üzenet van, amit szeretnék kiemelni pedagógusoknak is, és nemcsak pedagógusoknak.

Az első üzenet az, hogy ebből az igéből világosan kitűnik: Pál apostolnak az értékrendje. Hiszen azt mondja az apostol: semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága nekem, csakhogy elvégezhessem azt a szolgálatot, amelyet kaptam Jézus Krisztustól.

Megütött engem ez a kifejezés: semmivel sem gondolok. Mert, aki nem ismeri a Szentírást, nehogy azt gondolja, hogy Pál apostol nem gondolkozott. Mert, ha valaki gondolkozott, akkor ő igen. Tulajdonképpen a hívőkre sokszor azt mondják: nem gondolkoznak, olyan fanatikusok. Olyan csőlátásuk van. Hányszor kaptuk azt: nektek ilyen szemellenzítőik van, nem láttok mást, csak Krisztust. Nem láttok se jobbra, se balra, nem éltek ezen a világon, két méterrel a föld felett lebegtek... Ha valaki gondolkozott, akkor Pál igen. Pál apostol jól gondolkozott.

Ez a szó a görögben, és megint meg kell magyarázni, nem azt jelenti, hogy nem gondolkozom, „semmivel sem gondolok”, hanem van ennek egy olyan árnyaltabb változata, ami azt jelenti: semmivel nem törődök, csak azzal, amit Jézus Krisztus rám bízott. Ugye mennyivel más, hogy semmivel nem törődök. Ha közel akarom hozni a gyülekezethez, hogy mit jelent ez: „semmivel nem törődök”, akkor ahhoz hasonlítanám, mint amikor az édesanyának beteg a gyermeke, akkor nem azt nézi: jaj, nem mosogattam el, jaj nincs még valami kiva-salva, hanem akkor azt mondja: ezekkel nem törődöm, mert most a gyermeket orvoshoz kell vinni. Vagy ezekkel most nem törődöm, mert éjszaka ott kell ülni mellette, és vizes borogatást alkalmazni. Nem megyek mosogatni, mert most nem az a fontos, nem a vasalás a legfontosabb dolgom, hanem a vele való törődés. — Pál apostolnak most hadd ragyogjon fel nekünk ez az értékrendje.

Meggyőződése, hogy a páli szolgálatnak és az áldott életnek ez volt az egyik alapja, hogy volt neki egy értékrendje. Tudta mi értékes és mi nem. Ki mondta azt meg, hogy mi az értékes és mi nem? Jézus Krisztus. Ő maga tesz erről bizonyosságot, és azt mondja: ami egykor nekem fontosak voltak, azok semmissé lettek, kárnak és szemétnak ítélem. Amik pedig, amik nem voltak fontosak, azok mindennél többet érnek most nekem.

Tudniillik Isten igéje kész arra, és képes arra, hogy a mi értékrendünket helyre tegye és megváltoztassa. Azért mert a bűneset óta az ember nem tudja mi az érték és mi nem. Úgy járunk, mint az az öreg néni, aki azt mondta nekem egyszer: hát, képzelj el, bejött hozzám két-három férfi, és ilyen vastag aranyláncot mutattak, és azt mondták: kicserélik az én vékony aranyláncomra, és milyen jól fogok járni. Az unokák is örülni fognak neki. Én mentem, hoztam a láncot, és kicseréltük. Mert az háromszor olyan vastag volt. Igen ám, csak nem ért semmit.

Mert az ember a bűneset következtében vak és süket lett. Nem akarok erősebb szavakat használni, hogy mivé lett az elméjére nézve, de inkább azt mondom, amit az énekünk mond: „lelkünket, értelmünket lelki sötétség fogta be” és ennek az lett a következménye, hogy az ember nem tudja, hogy mi az érték és mi nem.

Éppen ezért az értéktelenről azt gondolja: az értékes, mint amikor gyermekkorunkban kimentünk Berekfürdőn a lelkészüdüdő háta mögé, mert a berekfürdői üvegyár oda öntötte le a szemetet, és mi gyerekként azt hittük, hogy ha találtunk valamiféle üvegtárgyat, valami nagy kincsre leltünk. És rá kellett jönnünk arra, hogy nagyon szép, de értéke semmi.

Milyen a te értékrended? Hiszen az embert nagyon meghatározza az, hogy mit tart fontosnak és mit nem. Mit helyez előre és mit hátrébb? Mi az, amit kell tennie, vagy mi az, amit lehet tennie? Mi az, ami fontos, és mi az, ami nem.

Mit mond Pál apostol? Semmivel nem törődök, még az én életem sem drága nekem... Miért nem drága neki az élete? Mert az ő élete ki volt? Elmondja a Filippi levélben: „Nékem az élet Krisztus.” — Tehát nem az, amit a testben élek, az én életem nem drága. Ezt azért mondja, mert sokan óvják, hogy ne menjen Jeruzsálembe, mert ott életére fognak törni. Veszélyes ez a küldetés,

ez a feladat. És azt mondja Pál apostol: én ezzel nem gondolok, az én életem nem az én kezemben van. Az én életem az én hatalmas Uram kezében van. És különben is: mind jó, amit Isten tészen, szent az Ő akaratja, Ő én vélem is úgy tégyen, mint néki kedve tartja! — És akik Istent szeretik, azoknak minden javukra van.

Ez az értékrend adott Pálnak tartást, határozottságot és ez értékrend adott neki valamit, amiről a másodszer szeretnék beszélni, tulajdonképpen elszántságot.

Ebben az igében Pálnak az elszántsága áll ellőttünk. Semmivel sem gondolok. Igyekeztek lebeszélni, féltegették az apostolt, és azt mondja: engem ne féltessetek, én semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága nekem, csak hogy elvégezhessem azt a szolgálatot, amit Jézus Krisztus rám bízott. Vagyis Pál apostolnak nemcsak az értékrendje volt meg, hanem a meggyőződése is. Hiszen ez az elszántság csak ebből a meggyőződésből tudott fakadni.

Miről volt meggyőződve Pá? Arról, hogy Jézus Krisztus él. Arról, hogy Jézus Krisztus meghalt a mi bűneinkért és feltámadott a mi igazságunkért. Bence van a mi váltságunk vére által bűneink bocsánata — ahogy az Efézusi levélben leírja. Erről volt meggyőződve. Miután Jézus Krisztus volt az élete, ezért vette komolyan azt, amit Jézus Krisztus reá bízott. — Azt a szolgálatot, amit vettem az Úr Jézus Krisztustól. Tehát nem neki kellett kitalálnia. Nem neki kellett tervezni, hanem azt mondja: el kellett vegyem. — Ez azt jelenti: meg kellett értenem. Meg kellett értenem, hogy mi az a szolgálat, amit Jézus Krisztus reám bízott. — Tudta, hogy hova állította Isten, és nemcsak áldásokat akart Ő Istentől kapni, mert ez sokunknak kísértése, hogy Istentől szeretnék áldásokat kapni. Sok ember csak erre törekszik. Isten azt adjon az életébe, ezt rendezze el, itt segítsen, ott gyógyítson... De Isten nemcsak áldást adott a hívőnek, hanem Isten a hívőt áldássá akarja tenni mások számára. Nem csak azt mondja Isten: áldott leszel, hanem azt: áldássá leszel. Megáldalak és áldássá leszel.

Mert az áldás azt jelenti, hogy mit kapok Istentől. Ha áldássá leszek másnak, az meg azt jelenti, hogy mi árad rajtam keresztül mások felé. Áldás, amit én kapok, áldássá lenni meg azt jelenti: tovább adok abból, amit én kapok. — Nem így tudjuk betölteni a feladatunkat, a küldetésünket? Áldássá leszünk mások számára.

Olyan szép az, amikor Pál ezt elmondja, hogy még az én életem sem drága nekem, akkor tulajdonképpen meglátjuk azt, hogy Pál apostolnak milyen drága, hatalmas életcélja van. Ma sokszor azt látjuk, hogy az embereknek nincs céljuk. Legfeljebb rövid távú céljuk van. Pál meg azt mondja: nekem olyan hosszú távú programom van, hogy már a célt is kitűzi előlem az Úr.

Azt mondja: Pál már látja ott a jutalmat, látja a koronát, amit el kell nyerni. Éppen ezért van neki hatalmas életcélja, és ezt a szolgálatot szeretné végezni.

Kérdezze tőlünk ma az ige: van-e benned elszántság? Vajon van-e benned ilyen, hogy az életem sem drága, csak azt szeretném tenni, amit Jézus Krisztus

rám bízott. Nem azt, amit éppen úgy gondolok, hogy tenni kell, vagy amit mások ajánlanak, hanem azt a szolgálatot, amit Jézus Krisztus reám bízott.

Végül a harmadik gondolat az igéből: Pál apostol ezt, amit az Úr Jézustól kapott, tulajdonképpen nem munkának tekintette, hanem szolgálatnak. Azért mondja itt az igében: azt a szolgálatot, amit Jézus Krisztustól kaptam.

Eszembe jutott, hogy vannak olyan munkahelyek — ne csak a lelkészekre gondoljunk vagy a misszionáriusokra, prédikátorokra, hogy szolgálják — ahol azt a szót használják: ki van szolgálatban? Pl. a mentősök, vasutasok.

A Bibliában nagyon érdekes — most nincs idő, hogy kifejtsük — hogy a hívő ember a munkáját is szolgálatnak tekinti.

Mondok néhány igét és meglátjuk belőle, hogy valóban így van. Pl. Pál itt ezt használja: szolgálat, ő magát szolgának nevezi. Jézus Krisztusnak szolgálja. Majdnem minden levelében így mutatkozik be. Ugyanakkor a Szentírásban, pl. az 1Kor 15,58-ban meg arra biztatja a hívőket, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban. Itt arra gondol, hogy a ti bizonyágtételek, igehirdetések, gyülekezeti munkátok nem hiábavaló az Úrban.

Ez azért van, mert a Biblia azt mondja, hogy az Úrnak való szolgálat munka, mégpedig nem is akármilyen munka, de ha csak munkának tekintem, és nem szolgálatnak is, akkor baj van. Most legyen szó: ha valaki pedagógus vagy gyári munkás, vagy asztalos, bármi, ha én a hivatásomat csak munkának tekintem, akkor négy órakor a toll kiesik a kezemből, és már az utolsó sort nem fogom leírni, mert csöngettek, lejárt a munkaidő. Mert attól kezdve nem vagyunk hajlandók munkálkodni. — Ez a munka.

A szolgálat meg az: kész vagyok a munkaidőn túl is megtenni azt, ami szükséges.

Nem azért mondom, hogy a munkaadók ezzel visszaéljenek, és esetleg holnap azt mondják: a lelkészünk azt prédikálta, hogy sokat lehet követelni, mert ez szolgálat.

Jézus Krisztus magáról mondja: én szolgálom közöttetek.

Ugyanakkor a Jn 17,4-ban mit mond az Atyának? Atyám, elvégeztem azt a munkát, amit rám bízál.

Mert szolgálat, ugyanakkor munka. Nem is akármilyen munka. A megváltás, az életének az odaszánása munka és szolgálat.

Közben Pál apostol elmondja itt, és amikor ezt az igeverset olvassuk, akkor vegyük komolyan: Pál nemcsak tanított, hanem életével példát adott.

Hadd fejezzem be ezzel: legyünk olyan pedagógusok, olyan szolgálattelvők, legyünk olyan hívő emberek, akik nemcsak beszélni tudunk, hanem életünkkel példát adni. Mert Pál apostol mit mondott több levelében? Azt mondja: tudjátok mit tanítottunk, és hogyan éltünk közöttetek, mert ez is fontos.

Ezért nemcsak nagyon kell vigyázni, hogy mit adunk át, mint pedagógusok, mint tanítók, mint tanárok, hanem arra, hogy az Isten iskolájában mi milyen tanulók vagyunk.

Velem együtt el tudják mondani a pedagógusok is, hogy mi, akik gyerekekkel vagy fiatalokkal foglalkozunk, mi nemcsak tanítunk, mi tanulók is vagyunk

az Isten iskolájában. Mi is kapunk bizonyítványt, nem csak bizonyítványt írunk alá, mint osztályfőnökök, igazgatók, hanem mi is kapunk a mi Urunktól egy bizonyítványt.

Egyszer majd azt mondja az Jézus Krisztus a hűséges szolgálóinak: Jól vagy, jó és hű szolgáló. Mert Isten országában semmi nem érdem, hanem minden kegyelem. Jól vagy jó és hű szolgáló — és ott fogunk pironkodni: Uram, 1-est érdemelnék, megbuktathatnál, és te mégis beírtad nekem kegyelmed által az 5-öst és a kitűnőt.

Azért, hogy magasztaltassék az Úrnak neve, mi meg kövessük Őt, szeressük, szolgáljuk és járjunk az Ő útján engedelmesen!

Énekeljük válaszul a 119. zsoltár 52. versét!

A te beszéded ékes és drága,
Még a méznél is édesebb én számban,
Kimondhatatlan gyönyörű volta.
Igédben van bölcsességem fundálván;
Bölcsességemet abban keresem,
A hamisságnak ösvényit gyűlölöm.

Imádkozzunk!

Ó, Urunk, gerjeszd a hitet a szívünkben, hogy ha pedig felgerjesztetted, akkor kérünk, növeld bennünk hitünket, üdvösségünk eszközét azért, hogy téged lássunk, halljunk, szeressünk, szolgáljunk!

Hálás a szívünk minden ajándékoszt, legfőképpen Jézus Krisztusért, a mi Urunkért, aki nélkül semmi és senki nem lenne az életünkben, ami érték lenne. Csak az Ő mi szívünkben való lakozása az, ami miatt elmondhatjuk: értékesek vagyunk nem magunk miatt, hanem Őmiatta.

Hálás a szívünk azért, hogy az igéd valóban édesebb, mint a méz. Élet ösvényére tanítsz bennünket, mert különben eltévednénk, és nem érnénk célba.

Hadd köszönjük meg, Urunk, a mögöttünk levő évet, tanévet, hadd köszönjük meg neked a tanárok, tanítók, professzorok sok-sok munkáját. Köszönjük azokat, akik úgy vannak köztünk, hogy már nyugdíjasok és letették a mindennapi tanítás terhét. De valahogy mégsem tették le, mert az igazi pedagógus élete végéig az marad, és utolsó leheletéig próbálja gondozni a reábizottakat.

Köszönjük és kérünk, hogy pihentess meg mindenkit ezen a nyáron, aki elfáradt ebben a tanévben! Ennek jó ízét is tőled kérjük el, Urunk, és kérünk, hogy majd megújuljanak szeptemberre, amikor újból kezdődik egy tanév!

Hálás a szívünk, Urunk, hogy kezedbe tehetjük azokat a fiatalokat, akik számára nincs még vége a tanévnek, egyetemistákat, érettségizőket. Kérünk, áldd meg az ő felkészülésüket!

A gyülekezet tagjait is áldd meg, akik szabadságra mennek vagy mentek, Őket is őrizd és áldd meg ott, ahol vannak!

ÉVZÁRÓ MILÉTOSZTBAN

Add, hogy ne csak áldást kérjünk tőled, hanem áldottak legyünk általad, és áldássá tudjunk lenni mások számára! Segíts nekünk ebben Szentháromság egy, örök, igaz Isten!

Kérünk, gyógyítsd betegeinket, vigasztald gyászoló testvéreinket! Kérünk majd ezen a héten is, hadd tudjunk úgy megállni ravataloknál, hogy a feltámasztás evangéliuma hangozzék és terjedjen az evangélium hitből hitbe, szívből-szívbe!

Add, hogy bizonyágtevő békekövetek lehessünk ott, ahova állítottál minket!

Ámen.

Énekeljük a 462. dicséretet!

Silcher F., 1789–1860.

Csak ve-zess, U-ram vé-gig és fogd ke-zem,
Míg bol-do-gan a cél-hoz el-ér-ke-zem,
Mert nél-kü-led az én e-rőm oly ke-vés,
De hol te jársz e-lőt-tem, nincs ret-te-gés.

2. Szent irgalmaddal szívemet fődjed bé, :/: Tedd örömben és bánatban csöndessé, Hogy hadd pihenjen lábadnál gyermeked, Ki szemlehúnyva téged híven követ.

3. Ha gyarlóságom meg nem is érze: :/: A vak homályból te mutatsz ég felé; Csak vezess, Uram, végig, és fogd kezem, Míg boldogan a célhoz elérkezem.

Hausmann Júlia, 1826–1901.